

ارزیابی وضعیت مهارت‌های تفکر انتقادی از دید دانشجویان دانشکده کشاورزی

دانشگاه بوعلی سینا همدان

فاطمه عباسی^{۱*}، رضا موحدی^۲

دانشجوی دکتری ترویج و آموزش کشاورزی بوعلی سینا^۱، استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه

بوعلی سینا همدان^۲

در عصر تحولات سریع ساختار فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جوامع ضرورت توجه به تربیت نیروی انسانی متخصص را مورد تاکید قرار داده است و با توجه به این مسئله که مقدار دانش و اطلاعات در دسترس از توانایی و میزان استفاده افراد از اطلاعات بیشتر شده است، موسسات آموزشی بایستی توانایی تغییر کاربری خود را از انتقال و انبوه‌سازی دانسته‌ها به سمت و سوی مهارت‌های تفکر انتقادی و یادگیری فعال داشته باشند. در این راستا، هدف این تحقیق، بررسی وضعیت مهارت‌های تفکر انتقادی در میان دانشجویان دانشکده کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان در سال ۱۳۹۲ می‌باشد. تحقیق حاضر از نظر نحوه تجزیه و تحلیل داده‌ها جزء تحقیقات توصیفی است و روش کیفی را مورد استفاده قرار داده است. جامعه آماری این تحقیق را ۲۰ نفر از دانشجویان رشته مهندسی کشاورزی در گرایش‌های مختلف و در مقاطع تشکیل دادند. انتخاب نمونه‌های تحقیق با توجه به نوع راهبرد تحقیق با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند در تحقیق کیفی انجام گرفت. اطلاعات مورد نیاز تحقیق از طریق مصاحبه نیمه ساخت-دهی شده گردآوری شده است. محور اصلی سوالات بر اساس هدف تحقیق شکل گرفت و از ۵ سوال کلی تشکیل شد. برای تجزیه و تحلیل و به عبارتی تفسیر و اکتشاف داده‌های حاصل از مصاحبه‌ها از روش تحلیل محتوا استفاده شد. نتایج تحقیق نشان داد مهمترین موانع تقویت مهارت تفکر انتقادی به ترتیب شامل، نبود الگوی آموزشی و نحوه تدریس مناسب، نبود خلاقیت در محتوای دروس، عدم توجه استاد به تفاوت‌های فردی دانشجو می‌باشند. مهمترین راهکارها نیز در جهت تقویت تفکر انتقادی، تغییر در الگوی آموزش و استفاده از روش‌های مناسب و فعال در تحقیق، ایجاد فضای انتقادی در کلاس درس، ترغیب دانشجو به شناخت تواناییها و استعدادهايش، تغییر در سرفصل‌های قدیمی دروس و محتوای آنها شناخته شدند. از دید دانشجویان، بهترین شیوه آموزش تفکر انتقادی به ترتیب: تقویت فعالیت‌های کلامی فردی و گروهی، شناسایی علت و معلول و چگونگی کسب اطلاعات، پرسش سوالات سقراطی و طراحی تکالیف نوشتاری شناخته شدند.

واژگان کلیدی: ارزیابی، تفکر انتقادی، دانشگاه بوعلی سینا